

Handläggare: Krister Eriksson
Telefon: 08-50825567

Till
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Remiss - Översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning - Ändring av mätinstrument för nivåbedömning

2 bilagor

Förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att överlämna och återropa föreliggande tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Tina Heinsoo
t.f. avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning – Ändring av mätinstrument för nivåbedömning” (Dnr 326-989/2010) till samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, FUB, DHR, NHR samt Föreningen Autism för yttrande senast den 30 augusti 2010.

Stadsledningskontorets förnyelseavdelning har i samråd med en arbetsgrupp bestående av representanter för socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen, stadsdelsnämnderna Södermalm, Hägersten – Liljeholmen samt Skärholmen utarbetat ett förslag till förändringar i bedömningssystemet för nivåplaceringar i LSS-verksamheterna bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna samt daglig verksamhet.

Förslaget innebär att nuvarande bedömningsinstrument omarbetas och ges en högre viktning i de parametrar som bl a IKE, Institutet för kommunal ekonomi, i sin utvärdering av resursfördelningssystemet, pekat på när det gäller att fånga behoven för bl a personer med neuropsykiatriska funktionshinder och personer med utåtagerande beteende.

Förvaltningen instämmer med stadsledningskontorets förslag att förändra poängsättningen i det nuvarande bedömningsinstrumentet. Förslaget innebär mindre ingrepp i resursfördelningssystemet och fördelar de 20 mnkr som avsatts för förändringen till de grupper och personer som avsetts i översynen.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens handikappråd har behandlat remissen den 23 augusti 2010.

Bakgrund

Den 1 januari 2008 infördes ett nytt resursfördelningssystem för de prestationsrelaterade LSS-verksamheterna inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. De prestationsrelaterade verksamheterna utgörs av bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna, korttidshem för barn, ungdomar och vuxna samt daglig verksamhet. De nivåbaserade prestationerna utgör 1 569 mnkr av den totala budgeten för området som 2010 är 2 488 mnkr.

Bakgrunden är att det tidigare resursfördelningssystemet var kostnadsdrivande, bl a beroende på att nivåbedömningarna beslutades av den enskilde biståndshandläggaren på respektive stadsdelsförvaltning. Således var det stadsdelsförvaltningarna som beslutade om sina prestationsrelaterade medel. Dessutom var inte metoden för nivåbedömning tillfredsställande. Systemet mätte den tid en viss insats tar att utföra vilket tenderade att höja nivåerna på ett sätt som

inte stod i relation till den enskildes behov. Det var därtill stora skillnader i krontal mellan nivåerna.

En arbetsgrupp, tillsatt av kommunstyrelsen, började år 2003 se över hela resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning. I steg ett gjordes en omarbetning av det fasta anslaget och kommunfullmäktige beslutade om nya fördelningsgrunder för det fasta anslaget från och med den 1 januari 2005. I steg två utarbetades en ny organisation och ett nytt resursfördelningssystem för de prestationsrelaterade LSS-verksamheterna. Resultatet blev dels ett centralt placerat bedömningskansli som fick ansvaret för att genomföra samtliga nivåbedömningar i staden och dels ett nytt bedömningssystem som utgår från den enskildes behov och inte som tidigare, den tid en viss insats tar för att genomföra.

I samband med att kommunfullmäktige beslutade om det nya resursfördelningssystemet för de prestationsrelaterade verksamheterna beslutades också att fortsätta utreda en del kvarstående frågor, bl a en kartläggning av boendialternativ, arbete/sysselsättning och övriga stödformer när det gäller personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Institutet för kommunal ekonomi, IKE, presenterade 2009 en utvärdering av effekterna av det nya resursfördelningssystemet. I IKE:s utvärdering framhålls bl a att resursfördelningssystemet inte till fullo tar hänsyn till de insatser som åtgår till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt till personer med utåtagerande beteende. Sedan hösten 2009 har socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen ansvarat för ett branschråd bestående av representanter för enskilda utförare inom verksamhetsområdet. Synpunkterna från utförarna överensstämmer i hög grad med IKE:s slutsatser avseende personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Med utgångspunkt från uppdraget att vidare kartlägga insatserna för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och IKE:s utvärdering har stadsledningskontorets förnyelseavdelning i samråd med en arbetsgrupp bestående av representanter för socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen, samt stadsdelsförvaltningarna Södermalm, Hägersten – Liljeholmen och Skärholmen utarbetat ett förslag till förändringar i resursfördelningssystemets bedömningsinstrument.

Ärendet

Målgrupp

Målgruppen för förändringen i nivåsystemet är som tidigare nämnts personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar såsom Aspergers syndrom och/eller personer med utåtagerande beteende. Men även andra personer som får höga poäng i parametrarna social interaktion, fritid, pedagogisk arbetsmetod och psykomotorisk oro/medicinsk omvårdnad men inga eller mycket låga poäng i de parametrar som fångar in behov av hjälp i det dagliga livet med t ex påklädning, matning och toalettbesök, kan komma att omfattas av förändringen.

Tre alternativ för ett reviderat resursfördelningssystem

Arbetsgruppen har arbetat med tre olika alternativ på hur förändringen av resursfördelningen skulle genomföras.

Det första alternativet innebar att ett nytt bedömningsinstrument utarbetades med specialanpassade ersättningsnivåer, särskilt anpassat för de grupper som berörs. Svårigheten med ett sådant system för bedömning och ersättning är att det uppstår gränsdragningsfrågor. När är t ex ett utåtagerande beteende så stort att personen kvalificerar sig till detta fördelningssystem. För personer med samma diagnos kan det också vara så att behovet dem emellan skiljer sig åt markant. Arbetsgruppen fann att detta alternativ inte var en framkomlig väg.

Det andra alternativet innebar att, såsom inom äldreomsorgen, särskilda profilboenden skulle kunna erbjudas personer med särskilda behov. Arbetsgruppen kom fram till att det inom området funktionsnedsättning finns så många specialinriktningar när det gäller stödet och servicen att antalet profilboenden skulle kunna bli alltför många, valfriheten skulle åsidosättas och en risk för kostnadsdrivande effekter skulle kunna uppstå.

Det tredje alternativet som också är arbetsgruppens förslag innebär att förändringar görs i poängsättningen i det nuvarande systemet. Fördelarna är bl a att samtliga personer bedöms inom samma system, ingen gränsdragning behöver göras mellan olika grupper och det blir inte fler nivåer i resursfördelningssystemet. Problematiken med att definiera vad som är profilboenden undanröjs också.

Förslag till förändring av poängsystemet

Förslag till förändringar av bedömningsinstrumentens poängsystem omfattar bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna samt daglig verksamhet. Korttidshem för barn, ungdomar och vuxna omfattas inte av förändringarna.

Följande förändringar föreslås för bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna:

- Social interaktion höjs från 10 till 15 poäng
- Fritid höjs från 10 till 13 poäng
- Psykomotorisk oro/medicinsk omvårdnad höjs från 30 till 32 poäng

Följande förändringar föreslås för daglig verksamhet:

- Social interaktion höjs från 10 till 15 poäng
- Pedagogisk arbetsmetod höjs från 10 till 13 poäng
- Psykomotorisk oro/medicinsk omvårdnad höjs från 25 till 27 poäng

De höjda poängtalerna läggs in i den högsta delen av bedömningsinstrumentets behovsskala ”Totalt behov av stöd/vägledning”. I de övriga delarna görs ingen förändring beroende på att poänghöjningen ska fånga de personer som har det största behovet.

Förvaltningens synpunkter

De personer som översynen av resursfördelningssystemet avser har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, utåtagerande beteende och andra funktionsnedsättningar som ger dem höga poäng i de parametrar som redovisas i ärendet. Däremot får de låga eller ibland inga poäng i de parametrar som rör hjälp i det dagliga livet som t ex påklädning, matning och toalettbesök. Den totala poängen för dessa personer blir därför låg och genererar inte de resurser som behovet visar.

Förändringen föreslås inom befintligt resursfördelningssystem. Förvaltningen instämmer i en sådan lösning. Det innebär att man inte behöver definiera specifika diagnoser eller andra grupper som ska omfattas av förändringen. Den gränsdragningsproblematik som skulle uppstå om ett särskilt bedömningssystem skulle vara gällande, undanröjs därmed. Inte heller profilboenden ser förvaltningen som en framkomlig väg. Verksamhetsområdet är så komplext att ett stort antal enheter skulle kunna argumentera för att definieras som profilboende. Därmed skulle antalet enheter med avtalade ersättningar bli stort och kanske leda till kostnadsökningar. Även valfriheten skulle minska.

Förvaltningens uppfattning är att de föreslagna förändringarna i poängsystemet som innebär en utökning av poängen i de redovisade parametrarna, i det befintliga resursfördelningssystemet, kommer att gagna verksamheten och de personer som

berörs. Verksamheterna tillförs 20 mnkr per år och inga sänkningar görs i andra delar av systemet.

De 20 mnkr per år som tillförs resursfördelningssystemet fördelas till den högsta delen av bedömningsinstrumentets behovsskala, ”Totalt behov av stöd/vägledning”. I de andra delarna av behovsskalan görs inga förändringar. Förvaltningens delar stadsledningskontorets uppfattning att detta får som effekt att de tillförda medlen går till de personer som förändringen i första hand ska avse. Observeras bör dock att många personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar återfinns i andra delar av bedömningskalan.

För att realisera den föreslagna poängsättningen krävs att alla personer som nu omfattas av resursfördelningssystemet ombedöms. Det är positivt att så sker. Många av de ca 3 050 personer som har LSS-beslut om barnboende, vuxenboende eller daglig verksamhet har inte fått någon ytterligare nivåbedömning sedan år 2007. Ett antal personer har relativt nyligen nivåbedömts vilket innebär att ombedömningen för dessa inte behöver bli särskilt omfattande. Ombedömningen av samtliga personer ger således två effekter. Dels vilka som ska komma att omfattas av den föreslagna förändringen i systemet och dels vilka som kan komma att få en förändrad nivåbedömning av andra skäl.

Bilagor

1. Översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning – Ändring av mätinstrument för nivåbedömning
2. Bedömningsinstrument för boende och daglig verksamhet